

Найвищий бал (6) підготовленості менеджерів освіти до здійснення планово-прогностичних функцій засвідчили 4%, 5 балів – 12%, 4 бали – 16%, 3 бали – 20%, 2 бали – 16%, 1 бал – 32%.

Слід зазначити, що найвищого балу (6) підготовленості до здійснення контрольньо-діагностичних функцій засвідчили 4% менеджерів освіти, 5 балів – 8%, 4 бали – 28%, 3 бали – 16%, 2 бали – 20%, 1 бал – 24%.

За отриманими результатами пілотного дослідження були обчислені середні бали за кожною функцією.

Найкраще підготовлені менеджери освіти до здійснення регулятивно-корекційних функцій, яким відповідає середнє значення 4,16 балів. Дещо меншого середнього значення (3,92 балів) набула підготовленість менеджерів освіти до здійснення мотиваційно-цільових функцій. 3,64 бали відповідають підготовленості менеджерів освіти до здійснення інформаційно-аналітичних функцій; 3,32 бали – планово-прогностичних функцій; 3,2 – контрольньо-діагностичних функцій; 2,92 – організаційно-виконавчих функцій.

Слід зазначити, що результати, одержані пілотним дослідженням, досить умовні, оскільки людина не завжди спроможна оцінити себе об'єктивно. Проте середні показники підтверджують необхідність цілеспрямованої підготовки менеджерів освіти до здійснення функцій внутрішкільного управління, особливо до виконання контрольньо-діагностичних та організаційно-виконавчих функцій, яким відповідають найменші за шкалою семантичної диференціації середні значення.

Підготовленість працюючих менеджерів освіти до виконання функцій внутрішкільного управління виявилась недостатньою, що, в свою чергу, зумовлює необхідність їхньої додаткової спеціальної підготовки.

Література

1. Житник Б.О. Методична робота в школі / Б.О. Житник, В.В. Крижко, Є.М. Павлютенков. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 192 с.

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ» В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Тунік Євгенія Юрїївна

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
91011, вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, Україна

Проаналізовано вживаність, зміст, системність, взаємозв'язок наукового поняття «метод управління» в загальноосвітньому навчальному закладі. На підставі зроблених висновків розроблено визначення цього поняття.

Ключові слова: поняття, термін, метод, управління.

Вступ. Висвітленням проблеми «методів управління» в загальноосвітньому навчальному закладі займались багато вчених, таких як: О. Адаменко, Є. Хриков, В. Пикельна, Л. Калініна, Т. Капустеринська, Л. Даниленко, В. Григораш, О. Касьянова, О. Мармаза, Є. Павлютенков, В. Крижко та інші. Не дивлячись на те, що теорія методів управління активно розвивається,

відбувається процес інтенсивного накопичення відповідної інформації, вивчена література з питань управління, дає підстави зробити висновок, що дотепер в науці відсутня єдина точка зору на зміст поняття «методи управління» [1, с. 54; 2, с. 456]. Науковці та практики часто підіймали питання термінів в теорії управління школою, але спроб зробити понятійно-термінологічний аналіз, з тлумаченням поняття «методів управління» в той чи інший період не було. У зв'язку з цим, з'являється необхідність у вивченні трактування поняття «методи управління», що допоможе у вивченні розвитку вітчизняної теорії методів управління.

Ціль: Розробити визначення «методи управління», яке відбиває сучасний стан проблеми розвитку методів управління в ЗНЗ.

Задачі. Використавши понятійно-термінологічний метод, проаналізувати вживаність, зміст, системність, взаємозв'язок наукового поняття «метод управління». На підставі зроблених висновків синтезувати визначення «методи управління» в загальноосвітньому навчальному закладі.

Результати дослідження. Для об'єктивного аналізу, нами було складено перелік з дев'яти визначень поняття «метод управління» різних авторів починаючи з 1987 по 2009 роки. Для аналізу змісту визначень, кожне з них ми поділили на окремі складові, щоб з'ясувати, які спільні та особливі елементи входять до визначень різних авторів. Спільні елементи ми узагальнили, попередньо обґрунтувавши їх, щоб розробити визначення, яке відбиває сучасний стан даної наукової проблеми.

Перша група ознак проведеного структурного аналізу дає відповідь, що «методи управління» - це «способи», що найглибше розкриває суть наданого питання. За допомогою другої групи ознак з'ясовуємо, що «методи управління» це способи дослідження, пізнання і перетворення, на підставі тлумачень «метода» Радченко І., Худомінського П., Копніна П. [3, с. 41-42; 4, с. 233]. Третя і четверта група ознак, пояснює, що саме управлінська підсистема досліджує, пізнає і перетворює. В наступній групі ознак визначаємо спрямованість цих дій на керовану систему. Отже якщо керуюча підсистема досліджує, пізнає і перетворює керовану підсистему, то залишається з'ясувати з якою метою. На що дасть відповідь остання група ознак. Це досягнення та реалізація цілей, як кінцевої мети методів управління; це здійснення управлінської діяльності тому, що через методи управління реалізується зміст управлінської діяльності; та створення умов.

Висновки: З всього вище зазначеного можна визначити поняття методів управління, як сукупності упорядкованих способів дослідження, пізнання і перетворення керованої системи керуючою, спрямоване на створення умов при здійсненні управлінської діяльності для досягнення та реалізації цілей навчального закладу.

Література

1. Пикельная В.С. Теоретические основы управления (школоведенческий аспект) / Методическое пособие. – М.: ВыСШАЯ шк., 1990. -175 с.
2. Адаменко О.В. Українська педагогічна наука в другій половині ХХ століття: монографія. – Луганськ: Альма-матер, 2005. – 704 с.
3. Раченко И.П. Принципы научной организации педагогического труда – (В вопросах и ответах). – К.: Рад. шк., 1989. – 190 с.

УПРАВЛЕНИЕ ПРИЕМОМ В ВУЗ: К ПОСТАНОВКЕ ПРОБЛЕМЫ

Удовицкая Татьяна Анатольевна

Харьковский гуманитарный университет «Народная украинская академия»
61 024 ул. Лермонтовская, д. 27, г. Харьков, Украина

Своеобразным механизмом, который имеет и управленческое воздействие, является функционирование программы «Конкурс», которая призвана обеспечить прозрачность и гласность процесса проведения конкурса при зачислении в ВУЗ.

Анализ тенденций исследования проблем управления в образовании позволяет утверждать, что большинство подсистем высшего образования достаточно изучены с точки зрения оптимизации управления ними. В центре внимания ученых-практиков традиционно оказываются проблемы управления учебным и воспитательным процессами, качеством обучения, научно-исследовательской деятельностью преподавателей и студентов, совершенствование управленческой работы администрации учебного заведения.

Вопросы и проблемы управления приемом в ВУЗ практически не исследованы. Вместе с тем, анализ организации и проведения вступительных кампаний последних лет показывает, что этот процесс нуждается в определенном теоретическом осмыслении для выработки оптимальных управленческих механизмов и их практической реализации в целях совершенствования системы приема и зачисления в высшие учебные заведения. Задачами такой управленческой деятельности являются с одной стороны оптимальная организация непосредственно процедуры приема в ВУЗ, с другой – формирование качественного (а в современных условиях «демографической ямы» и количественного) контингента студентов. Ибо управленческие просчеты в этом процессе приводят не только к проблемам в самом учебном заведении, но и вызывают определенный общественный резонанс.

Основным сферами, которые подпадают под управленческое воздействие в процессе проведения вступительной кампании, являются управление информацией о порядке приема в высшие учебные заведения в целом и в данный конкретный ВУЗ, организация документооборота, работа с абитуриентами их родителями. При этом в работе с абитуриентами возникает необходимость управления их профессиональным выбором. Наверно этот тезис вызовет некое вопросы, ведь ВУЗы и приемные комиссии априори должны иметь дело с профессионально-ориентированными абитуриентами. Однако в условиях изменения приема в ВУЗы, формирование профессионального выбора претерпевает определенную деформацию, когда выбор специальности обучения зависит от конфигурации предметов и полученных баллов по результатам независимого тестирования. В связи с этим необходимо расширять консультационно-управленческую деятельность приемных комиссий в части разъяснительной работы с абитуриентами. К этой работе должны привлекаться деканы факультетов, заведующие кафедрами, ведущие преподаватели.